

Інформація про діяльність підприємства – аналіз фінансово господарської діяльності та ризиків по ДП «Кривбасшахтозакриття», за 2019 рік

I. Загальні відомості

Державне підприємство «Кривбасшахтозакриття» створене відповідно до Наказу Міністерства промислової політики України від 25.06.2004р. №315 з метою удосконалення організації виконання проектів реструктуризації підприємств з підземного видобутку залізної руди Криворізького басейну.

Основними показниками діяльності є виконання послуг по транзиту, прийому та акумуляції шахтної води і промислових стоків підприємств Кривбасу в ставок-накопичувач б. Свистунова та щорічного скиду в ріку Інгулець, відповідно затвердженого регламенту. Виробничі потужності підприємства дають можливість прийняти щорічно в ставок-накопичувач близько 13 млн. м³ шахтної води та перекачати через хвостосховище ДП «Кривбасшахтозакриття» до 8 млн.м³.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 02.03.1998 № 258 забезпечує виконання робіт відповідно до затверджених проектів «Ліквідація ш. «Гігант», затверджений наказом Мінпромполітики України від 08.06.2001 № 238; «Обґрунтування ліквідації ш. «Саксагань», затверджений наказами Мінпромполітики України від 22.03.2001 № 113 та від 31.08.2010 № 422; «Ліквідація ш. «Першотравнева», затверджений наказом Мінпромполітики України від 26.11.2001 № 192. Згідно даних проектів на ДП «Кривбасшахтозакриття» покладено функції з виконання наступних робіт: виконання заходів з ліквідації об'єктів; здійснення після ліквідаційного моніторингу; усунення негативних екологічних наслідків діяльності гірничорудних підприємств та пов'язаних з цим капітального будівництва; вирішення соціальних проблем, які виникають в процесі реструктуризації; відселення мешканців з екологічно небезпечних територій. Фінансування проектних робіт здійснюється виключно за бюджетною програмою «Реструктуризація підприємств з підземного видобутку залізної руди Кривбасу» за рахунок коштів обласного бюджету.

Організаційна структура підприємства налічує в своєму складі 2 дільниці, які є єдиним промисловим комплексом. Одна з них є основною – дільниця гідротехнічних споруд та автотранспортна дільниця.

Дільниця гідротехнічних споруд налічує дві плавучі насосні станції на ставку-накопичувачі б. Свистунова та дві стаціонарні насосні станції: фекальна та насосна на хвостосховищі.

До числа допоміжних відноситься автотранспортна дільниця.

Середньооблікова кількість штатних працівників 87 осіб.

З метою виконання діючих нормативних актів щодо скорочення витрат, протягом 2019 року на ДП «Кривбасшахтозакриття» вжиті зазначені заходи.

Фінансовий план на 2019 рік ДП «Кривбасшахтозакриття» затверджений Мінекономрозвитку України 15.01.2019 року.

Інвестиційний план на 2019 рік ДП «Кривбасшахтозакриття» затверджений Мінекономрозвитку України 15.01.2019 року.

Стратегічний план розвитку ДП «Кривбасшахтозакриття» на 2017 – 2021 роки затверджений Мінекономрозвитку України 25.09.2017 року

II. Аналіз фінансово господарської діяльності

ДП «Кривбасшахтозакриття» здійснило аналіз показників фінансово – господарської діяльності підприємства за 2019 рік з плановими показниками та фактичними показниками відповідного періоду минулого року.

В наведених нижче таблицях зазначені дані порівняльного аналізу фактичних показників за 2019 рік з плановими показниками та фактичними показниками відповідного періоду минулого року:

Аналіз фактичних показників з плановими показниками за 2019 рік

тис. грн.

Код рядка фінплану/ звіту про виконання фінплану	Найменування показника	План	Факт	Відхилення		Пояснення та обґрунтування відхилень
				+/-	%	
I. Формування фінансових результатів						
Доходи і витрати						
1000	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	27518,0	31186,0	3668,0	113,3	Відхилення сталися в результаті відшкодування в повному обсязі наданих послуг Замовникам з акумуляції, транзиту та скиду шахтної води і промстоків, виконаних протягом звітного періоду, з урахуванням зросту цін виконаних послуг.
1010	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	19151,0	18982,0	-169,0	99,1	Зменшення відбулось за рахунок виконання заходів спрямованих на мінімізацію витрат.
1020	Валовий прибуток (збиток)	8367,0	12204,0	3837,0	145,9	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, протягом 2019 року відбулось збільшення валового прибутку від запланованого.
1030	Адміністративні витрати	6374,0	5731,0	-643,0	89,9	Зменшення витрат сталось за рахунок виконання заходів з мінімізації витрат.
1070	Інші операційні доходи	65587,0	2733,0	-62854,0	4,2	Відхилення виникли внаслідок відсутності фінансування з обласного бюджету за окремими видами витрат за бюджетною програмою, збільшення доходу послуг із споживання енерговитрат субабонентами по транзиту та збільшення доходу від оренди нерухомого майна.
1080	Інші операційні витрати	66330,0	7763,0	-58567,0	11,7	Відхилення сталися за рахунок збільшення обсягів споживання енерговитрат субабонентами по транзиту, збільшення відшкодування до бюджету оренди нерухомого майна, та внаслідок відсутності фінансування з обласного бюджету за бюджетною програмою «Реструктуризація підприємств з підземного видобутку залізної руди Кривбасу» відбулось зменшення витрат за робочими проектами ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева».
1100	Фінансовий результат від операційної діяльності	1250,0	1443,0	193,0	115,4	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено позитивний фінансовий результат від операційної діяльності проти плану.
1150	Інші доходи	484,0	503,0	19,0	103,9	Відхилення сталися за рахунок збільшення відшкодованих витрат з нарахування амортизації ОЗ залучених до виконання робочих проектів ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева».
1160	Інші витрати	484,0	503,0	19,0	103,9	Відхилення сталися за рахунок збільшення витрат з нарахування амортизації ОЗ залучених до виконання робочих проектів ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева».
1170	Фінансовий результат до оподаткування	1250,0	1443,0	193,0	115,4	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено позитивний фінансовий результат до оподаткування проти плану.
1180	Витрати з податку на прибуток	225,0	260,0	35,0	115,6	Внаслідок збільшення позитивного фінансового результату до оподаткування виникли відхилення витрат з податку на прибуток.
1200	Чистий фінансовий результат	1025,0	1183,0	158,0	115,4	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено прибуток проти планових показників.
1201	Прибуток	1025,0	1183,0	158,0	115,4	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено прибуток проти планових показників.
1310	EBITDA	2346,0	2612,0	266,0	111,3	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено обсяг показника EBITDA.
Елементи операційних витрат						
1400	Матеріальні витрати	70414,0	11863,0	-58551,0	16,8	Відхилення сталися за рахунок виконання заходів з мінімізації матеріальних витрат, та внаслідок відсутності фінансування за бюджетною програмою зменшені витрати за робочими проектами ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева».
1410	Витрати на оплату праці	13139,0	12068,0	-1071,0	91,8	Відхилення фактичних витрат з оплати праці відбулось за рахунок підвищення стандартів заробітної плати на підприємстві, у зв'язку із підвищенням прожиткового мінімуму працездатної особи в цілому по Україні, суміщення професій, посад, використання графіку роботи з поділом зміни на частини, плинності кадрів.
1420	Відрахування на соціальні заходи	2768,0	2498,0	-270,0	90,2	Внаслідок зменшення витрат на оплату праці, зменшені витрати з відрахування на соціальні заходи, з урахуванням ЄСВ на дохід працівників-інвалідів у розмірі 8,41%.
1430	Амортизація	1096,0	1169,0	73,0	106,7	Відхилення сталися за рахунок введення в дію ОЗ та НМА, нарахування амортизації основних засобів згідно ПКУ від 02.12.2010 № 2755-VI.
1440	Інші операційні витрати	4922,0	4878,0	-44,0	99,1	Внаслідок відсутності фінансування з обласного бюджету за бюджетною програмою, відбулось зменшення витрат за робочими проектами ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева».
1450	Усього операційні витрати:	92339,0	32476,0	-59863,0	35,2	
II. Розрахунки з бюджетом						
1200	Чистий фінансовий результат	1025,0	1183,0	158,0	115,4	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів,

						приймів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено прибуток проти планових показників.
2000	Залишок нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) на початок звітного періоду	99,0	41,0	-58,0	41,4	Відхилення відбулось внаслідок фактичного розподілу прибутку, протягом попереднього звітного періоду.
2010	Нараховані до сплати відрахування частини чистого прибутку, усього, у т.ч.	768,0	1065,0	297,0	138,7	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено прибуток проти планових показників, відповідно збільшено нараховані до сплати відрахування частини чистого прибутку.
2011	державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями до державного бюджету	768,0	1065,0	297,0	138,7	Також, на виконання Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 №138 (із змінами згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 року №1015) ДП «Кривбасшахтозакриття» здійснило коригування у грудні 2019 року (з урахуванням нового нормативу 90%) частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями за звітний період з 01.01.2019 року.
2030	Розвиток виробництва	130,0	24,0	-106,0	18,5	На виконання постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 4 грудня 2019 року №1015 (збільшення нормативу до 90% частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями за звітний період з 01.01.2019 року) скориговано у грудні 2019 року розподіл чистого прибутку спрямованого на розвиток виробництва за 9 місяців 2019 року в загальній сумі – 234 тис. грн.
2050	Інші фонди (винагороди, премії, інші виплати за колективним договором)	-	135,0	135,0	-	Внаслідок прийняття Постанови КМУ від 24.04.2019 №363 (норматив 50% частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями) у підприємства з'явилась можливість спрямувати кошти на соціальні потреби, переважно на витрати, які сприяють соціальному розвитку колективу підприємства – проведення оздоровчих, культурно-масових заходів, інше. Згідно ст.44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999 №1045-XIV; п. 25.11. Розділу УПШ Колективного договору між адміністрацією та трудовим колективом, прийнятого на загальних зборах трудового колективу 03.01.2018 року та зареєстрованому у виконкомі Центрально-Міської районної у місті ради 15 січня 2018 року реєстраційний №5/2018, адміністрація зобов'язується відраховувати профспілковому комітету ДП «Кривбасшахтозакриття» кошти на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу в розмірі не менше 0,3% від фонду оплати праці, на матеріальне заохочення та надання одноразової матеріальної допомоги працівникам.
2070	Залишок нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) на кінець звітного періоду	226,0	-	-226,0	-	Внаслідок фактичного розподілу прибутку у 2019 році відбулось відхилення проти планових показників.
2110	Сплата податків та зборів до Державного бюджету України (податкові платежі) усього, у т.ч.	4042,0	7726,0	3684,0	191,1	Відхилення сталося внаслідок фактично задекларованих податків згідно ПКУ від 02.12.10 №2755-VI, своєчасної сплати поточних платежів, та наявною фінансовою можливістю підприємства на сплату авансових платежів. Також, у даному розділі в 2019 році відображено фактичну сплату – частки до Державного бюджету України з податку на доходи фізичних осіб 25% 551 тис. грн. та військовий збір 134 тис. грн.
2111	Податок на прибуток підприємств	220,0	357,0	137,0	162,3	За рахунок фактичної сплати авансових платежів згідно ПКУ від 02.12.10 №2755-VI, відбулось відхилення від планових показників.
2112	Податок на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету за підсумками звітного періоду	3100,0	5777,0	2677,0	186,4	Відхилення сталося внаслідок фактично задекларованих податків згідно ПКУ від 02.12.10 №2755-VI, своєчасної сплати поточних платежів, та часткового погашення податкового боргу на 01.01.2019 протягом звітного періоду.
2115	Відрахування частини чистого прибутку державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями	722,0	907,0	185,0	125,6	Внаслідок збільшення нормативу до 90% частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями за звітний період з 01.01.2019 року, протягом четвертого кварталу 2019 року відбулось відхилення фактичної сплати від планових показників.
2118	податок на доходи фізичних осіб	-	551,0	551,0	-	У 2019 році шляхом розподілу фактичної єдиної сплати податку на доходи фізичних осіб на Державний та місцевий бюджети, відображено фактичну сплату – частки до Державного бюджету України з податку на доходи фізичних осіб 25%. Планові показники на 2019 рік (рядок 2121) всього 2220 тис. грн., фактична сплата (з урахуванням рядків 2118 та 2121) становить 2205 тис. грн., відхилення виникли внаслідок зменшення витрат на оплату праці за рахунок суміщення професій, посад, використання графіку роботи з поділом зміни на частини, плинності кадрів.
2119	інші податки та збори (військовий збір)	-	134,0	134,0	-	Фактична сплата військового збору відображена у даному розділі за період 2-4 квартали 2019 року. Планові показники на 2019 рік (рядок 2124) 183 тис. грн., загальна фактична сплата (рядок 2119 та 2124) становить 185 тис. грн., відхилення виникли за рахунок сплати авансових платежів у грудні 2019 року.
2120	Сплата податків та зборів до місцевих бюджетів (податкові платежі)	2819,0	2513,0	-306,0	89,1	Відхилення сталося внаслідок фактично задекларованих податків згідно ПКУ від 02.12.10 №2755-VI, своєчасної сплати поточних та авансових платежів з податку на доходи фізичних осіб, воєнний збір та наявною фінансовою можливістю підприємства на збільшення сплати податку на землю за податковим розрахунком 2019 року (нарахування податку на землю за робочими проектами ліквідації). Також, у даному розділі в 2019 році відображено фактичну сплату – частки до місцевого бюджету з податку на доходи фізичних осіб 75% 1654 тис. грн. та військовий збір в сумі 51 тис. грн. за 1 квартал 2019 року.
2121	Податок на доходи фізичних осіб	2220,0	1654,0	-566,0	74,5	У 2019 році шляхом розподілу фактичної єдиної сплати податку на доходи фізичних осіб на Державний та місцевий бюджети, відображено фактичну

						сплату – частки до місцевого бюджету України з податку на доходи фізичних осіб 75%. Планові показники на 2019 рік (рядок 2121) всього 2220 тис. грн., фактична сплата (з урахуванням рядків 2118 та 2121) становить 2205 тис. грн., відхилення виникли внаслідок зменшення витрат на оплату праці за рахунок суміщення професій, посад, використання графіку роботи з поділом зміни на частини, плинності кадрів.
2122	Земельний податок	416,0	808,0	392,0	194,2	Враховуючи наявну фінансову можливість, протягом 2019 року збільшено сплату податку на землю за податковим розрахунком 2019 року (нарахування податку на землю за робочими проектами ліквідації).
2124	інші податки та збори (військовий збір)	183,0	51,0	-132,0	27,9	Фактична сплата військового збору відображена у даному розділі за період 1 квартал 2019 року. Планові показники на 2019 рік (рядок 2124) 183 тис. грн., загальна фактична сплата (рядок 2119 та 2124) становить 185 тис. грн., відхилення виникли за рахунок сплати авансових платежів у грудні 2019 року.
2130	Інші податки, збори та платежі на користь держави, усього, у т.ч.:	2690,0	2542,0	-148,0	94,5	Відхилення виникли за рахунок фактично задекларованих та перерахованих в повному обсязі інших податків, зборів та платежів на користь держави – ССВ протягом 2019 року, з урахуванням сплати авансових платежів та відповідного перерахування ССВ на дохід працівників-інвалідів у розмірі 8,41%. Також, зменшення платежів відбулось внаслідок зменшення фактичних витрат з оплати праці за рахунок суміщення професій, посад.
2133	єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	2690,0	2542,0	-148,0	94,5	
2140	Погашення податкового боргу, усього, у т.ч.:	201,0	201,0	-	100,0	На виконання затверджених графіків на 2019 рік з відстрочення та розстрочення податкового боргу, обсяги фактичних витрат на сплату в рахунок погашення податкового боргу за звітний період дорівнюють плановим показникам.
2141	погашення реструктуризованих та відстрочених сум, що підлягають сплаті в поточному році до бюджетів та державних цільових фондів	201,0	201,0	-	100,0	
2200	Усього виплат на користь держави	9752,0	12982,0	3230,0	133,1	
III. Капітальні інвестиції						
4000	Капітальні інвестиції, усього, у т.ч.	580,0	1465,0	885,0	252,6	Враховуючи те, що знос ОЗ підприємства становить 80%, з метою запобігання аварійної ситуації, протягом 2019 року виникла нагальна потреба у придбанні ОЗ виробничого призначення і капітальному ремонті ОЗ, та внаслідок зменшення фактичних витрат з будівництва в частині податку на землю за податковим розрахунком 2019 року зменшені фактичні витрати на капітальне будівництво.
4010	Капітальне будівництво	130,0	18,0	-112,0	13,8	Відхилення виникли внаслідок відсутності фактичних витрат з будівництва в частині податку на землю за податковим розрахунком з податку на землю 2019 року.
4020	Придбання (виготовлення) основних засобів	-	533,0	533,0	-	З метою запобігання аварійної ситуації на дільниці ГТС, враховуючи те, що знос ОЗ підприємства становить 80%, виникла нагальна потреба у придбанні ОЗ виробничого призначення.
4030	Капітальний ремонт	450,0	914,0	464,0	203,1	З метою збереження існуючих засобів праці у стані, придатному для подальшого продуктивного використання, шляхом проведення ремонтно-профілактичних робіт, спрямованих на усунення дрібних неполадок та попередження прогресуючого фізичного спрацювання основних засобів ДП «Кривбашахтозакриття», запобігання аварійної ситуації, протягом 2019 року виконано комплекс робіт щодо відновлення справності та роботоздатності виробів з відновленням ресурсів виробів та їх складових частин.

Аналіз фактичних показників за 2019 рік з фактичними показниками відповідного періоду минулого року

тис. грн.

Код рядка звіту про виконання фінплану	Найменування показника	Факт за 2018	Факт за 2019	Відхилення		Пояснення та обґрунтування відхилень
				+/-	%	
I. Формування фінансових результатів						
Доходи і витрати (деталізація)						
1000	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	19964,0	31186,0	11222,0	156,2	Відхилення сталися за рахунок зменшення обсягів виконаних послуг з акумуляції, транзиту та перекачки шахтних вод і промстоків Замовників та внаслідок затримки терміну прийняття розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 №1096-р (фактично оприлюднено 27 січня 2019 року) та від 27.12.2019 №1410-р (фактично оприлюднено 10 січня 2020 року) про скидання надлишків зворотних вод у р. Інгулець, з урахуванням перегляду цінової політики на 2019 рік шляхом погодження планових калькуляцій Замовниками.
1010	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	12734,0	18982,0	6248,0	149,1	Відхилення виникли внаслідок затримки терміну прийняття розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 №1096-р (фактично оприлюднено 27 січня 2019 року) та від 27.12.2019 №1410-р (фактично оприлюднено 10 січня 2020 року) про скидання надлишків зворотних вод у р. Інгулець, при мінімізації витрат; зростання тарифів на енергоносії; підвищення рівня оплати праці згідно чинного законодавства.
1020	Валовий прибуток (збиток)	7230,0	12204,0	4974,0	168,8	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, протягом 2019 року відбулось збільшення валового прибутку проти факту 2018 року.
1030	Адміністративні витрати	4165,0	5731,0	1566,0	137,6	Збільшення витрат відбулось внаслідок підвищення рівня оплати праці у 2019 році, з урахуванням заходів спрямованих на мінімізацію витрат.
1070	Інші операційні доходи	2212,0	2733,0	521,0	123,6	Відхилення виникли за рахунок збільшення обсягів нарахувань згідно договорів ФДМУ з оренди нерухомого майна та обсягів споживання енерговитрат субабонентами по транзиту, з урахуванням перегляду цінової політики на 2019 рік послуг з транзиту.
1080	Інші операційні витрати	4570,0	7763,0	3193,0	169,9	Відхилення сталися за рахунок збільшення обсягів споживання енерговитрат субабонентами по транзиту, відшкодування до бюджету оренди нерухомого майна та витрат за робочими проектами ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева» в частині поточних витрат (оплата праці з

						нарахуваннями, податок на землю та інше).
1100	Фінансовий результат від операційної діяльності	707,0	1443,0	736,0	204,1	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено позитивний фінансовий результат від операційної діяльності проти факту 2018 року.
1150	Інші доходи	492,0	503,0	11,0	102,2	Відхилення відбулись внаслідок збільшення відшкодованих витрат 2019 року з нарахування амортизації ОЗ залучених до виконання робочих проектів ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева», проти факту 2018 року.
1160	Інші витрати	492,0	503,0	11,0	102,2	Відхилення відбулись внаслідок збільшення витрат 2019 року з нарахування амортизації ОЗ залучених до виконання робочих проектів ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева», проти факту 2018 року.
1170	Фінансовий результат до оподаткування	707,0	1443,0	736,0	204,1	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено позитивний фінансовий результат до оподаткування проти факту 2018 року.
1180	Витрати з податку на прибуток	127,0	260,0	133,0	204,7	Внаслідок збільшення позитивного фінансового результату до оподаткування 2019 року виникли відхилення витрат з податку на прибуток проти факту 2018 року.
1200	Чистий фінансовий результат	580,0	1183,0	603,0	204,0	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено прибуток проти факту 2018 року.
1201	Прибуток	580,0	1183,0	603,0	204,0	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено прибуток проти факту 2018 року.
1310	ЕВІТДА	1809,0	2612,0	803,0	144,4	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено обсяг показника ЕВІТДА проти факту 2018 року.
Елементи операційних витрат						
1400	Матеріальні витрати	7268,0	11863,0	4595,0	163,2	Відхилення сталися за рахунок зростання цін на матеріальні цінності та тарифів на енергоносії, при мінімізації матеріальних витрат, а також внаслідок затримки терміну прийняття розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 №1096-р (фактично оприлюднено 27 січня 2019 року) та від 27.12.2019 №1410-р (фактично оприлюднено 10 січня 2020 року) про скидання надлишків зворотних вод у р. Інгулець.
1410	Витрати на оплату праці	8250,0	12068,0	3818,0	146,3	З метою підвищення стандартів заробітної плати на підприємстві, у зв'язку із підвищенням прожиткового мінімуму працездатної особи в цілому по Україні, підвищено рівень мінімальної тарифної ставки робітника 1 розряду основної діяльності з нормальними умовами праці до 150% прожиткового мінімуму працездатної особи, згідно «Змін до колективного договору на 2018-2020 роки між адміністрацією та трудовим колективом Державного підприємства «Кривбасшахтозакриття», прийнятих на загальних зборах трудового колективу 07 вересня 2018 року та зареєстрованих у Центрально – Міській районній у місті Кривий Ріг раді реєстраційний номер 44/2018 від 17 вересня 2018 року. Мінекономрозвитку України 12.10.2018 року погоджено штатний розпис ДП «Кривбасшахтозакриття». Також, збільшення витрат з оплати праці відбулось за рахунок суміщення професій, посад, використання графіку роботи з поділом зміни на частини, плинності кадрів. Відповідно викладеного збільшені фактичні витрати на оплату праці звітного періоду проти факту аналогічного періоду минулого року, з урахуванням ЄСВ на дохід працівників-інвалідів у розмірі 8,41%.
1420	Відрахування на соціальні заходи	1732,0	2498,0	766,0	144,3	Відхилення сталися за рахунок введення в дію ОЗ та НМА, нарахування амортизації основних засобів згідно ПКУ від 02.12.2010 № 2755-VI.
1430	Амортизація	1102,0	1169,0	67,0	106,1	Відхилення сталось внаслідок збільшення витрат за робочими проектами ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева» та витрат з резерву відпускних з нарахуваннями, з урахуванням підвищення заробітної плати.
1440	Інші операційні витрати	3609,0	4878,0	1269,0	135,2	
1450	Усього операційні витрати:	21961,0	32476,0	10515,0	147,9	
II. Розрахунки з бюджетом						
1200	Чистий фінансовий результат	580,0	1183,0	603,0	204,0	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено прибуток проти факту 2018 року.
2000	Залишок нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) на початок звітного періоду	73,0	41,0	-32,0	56,2	Відхилення відбулось внаслідок фактичного розподілу прибутку попереднього звітного періоду.
2010	Нараховані до сплати відрахування частини чистого прибутку, усього, у т.ч.	435,0	1065,0	630,0	244,8	На виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено прибуток проти факту 2018 року, відповідно збільшено нараховані до сплати відрахування частини чистого прибутку.
2011	державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями до державного бюджету	435,0	1065,0	630,0	244,8	Також, на виконання Порядку відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.02.2011 №138 (із змінами згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 року №1015) ДП «Кривбасшахтозакриття» здійснило коригування у грудні 2019 року (з урахуванням нового нормативу 90%) частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями за звітний період з 01.01.2019 року.
2030	Розвиток	119,0	24,0	-95,0	20,2	На виконання постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін та

	виробництва					визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 4 грудня 2019 року №1015 (збільшення нормативу до 90% частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями за звітний період з 01.01.2019 року) скориговано у грудні 2019 року розподіл чистого прибутку спрямованого на розвиток виробництва за 9 місяців 2019 року в загальній сумі – 234 тис. грн.
2050	Інші фонди (винагороди, премії, інші виплати за колективним договором)	-	135,0	135,0	-	Протягом 2019 року спрямовано кошти на соціальні потреби, переважно на витрати, які сприяють соціальному розвитку колективу підприємства – проведення оздоровчих, культурно-масових заходів, інше. Згідно ст.44 Закону України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» від 15.09.1999 №1045-XIV; п. 25.11. Розділу VIII Колективного договору між адміністрацією та трудовим колективом, прийнятого на загальних зборах трудового колективу 03.01.2018 року та зареєстрованому у виконкомі Центрально-Миської районної у місті ради 15 січня 2018 року реєстраційний №5/2018, адміністрація зобов'язується відраховувати профспілковому комітету ДП «Кривбашшахтозакриття» кошти на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу в розмірі не менше 0,3% від фонду оплати праці, на матеріальне заохочення та надання одноразової матеріальної допомоги працівникам.
2060	Інші цілі (винагороди, премії, інші виплати за колективним договором)	58,0	-	-	-	Протягом 2018 року на виконання умов Колективного договору використано прибуток на премії.
2070	Залишок нерозподіленого прибутку (непокритего збитку) на кінець звітного періоду	41,0	-	-	-	Внаслідок фактичного розподілу прибутку у 2019 році відбулось відхилення проти факту 2018 року.
2110	Сплата податків та зборів до Державного бюджету України (податкові платежі) усього, у т.ч.	3542,0	7726,0	4184,0	218,1	Відхилення сталося внаслідок фактично задекларованих податків згідно ПКУ від 02.12.10 №2755-VI, своєчасної сплати поточних платежів, та часткового погашення податкового боргу на 01.01.2019 протягом звітного періоду.
2111	Податок на прибуток підприємств	160,0	357,0	197,0	223,1	За рахунок фактичної сплати авансових платежів згідно ПКУ від 02.12.10 №2755-VI, відбулось відхилення фактичної сплати поточного року.
2112	Податок на додану вартість, що підлягає сплаті до бюджету за підсумками звітного періоду	3009,0	5777,0	2768,0	192,0	Відхилення сталося внаслідок задекларованих податків згідно ПКУ від 02.12.10 №2755-VI, своєчасної сплати поточних платежів, та часткового погашення податкового боргу на 01.01.2019 протягом звітного періоду.
2115	Відрахування частини чистого прибутку державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями	373,0	907,0	534,0	243,2	Внаслідок збільшення нормативу до 90% частини чистого прибутку (доходу), що підлягає сплаті до державного бюджету державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями за звітний період з 01.01.2019 року, протягом четвертого кварталу 2019 року підприємством здійснено відповідну сплату. Також, на виконання заходів спрямованих на ефективну роботу підприємства, сукупність фінансово-правових та організаційно-технічних механізмів, прийомів прогнозування та планування, контролю витрат і доходів підприємства з метою забезпечення рівня рентабельності, за результатами 2019 року збільшено прибуток проти факту 2018 року. Відповідно викладеного, відбулось відхилення фактичної сплати поточного року проти факту 2018 року.
2118	податок на доходи фізичних осіб	-	551,0	551,0	-	У 2019 році шляхом розподілу фактичної єдиної сплати податку на доходи фізичних осіб на Державний та місцевий бюджети, відображено фактичну сплату– частки до Державного бюджету України з податку на доходи фізичних осіб 25%. Фактична сплата за 2019 рік (з урахуванням рядків 2118 та 2121) становить 2205 тис. грн., за 2018 рік 1425 тис. грн., відхилення відбулись за рахунок підвищення оплати праці згідно чинного законодавства.
2119	інші податки та збори (військовий збір)	-	134,0	134,0	-	Фактична сплата військового збору відображена у даному розділі за період 2-4 квартали 2019 року. Загальна фактична сплата (рядок 2119 та 2124) становить 185 тис. грн., за 2018 рік 120 тис. грн., відхилення відбулись за рахунок підвищення оплати праці згідно чинного законодавства.
2120	Сплата податків та зборів до місцевих бюджетів (податкові платежі)	1970,0	2513,0	543,0	127,6	Відхилення сталося внаслідок фактично задекларованих податків згідно ПКУ від 02.12.10 №2755-VI, своєчасної сплати поточних платежів, та часткового погашення заборгованості на 01.01.2019 протягом звітного періоду.
2121	Податок на доходи фізичних осіб	1425,0	1654,0	229,0	116,1	У 2019 році шляхом розподілу фактичної єдиної сплати податку на доходи фізичних осіб на Державний та місцевий бюджети, відображено фактичну сплату– частки до місцевого бюджету України з податку на доходи фізичних осіб 75%. Фактична сплата за 2019 рік (з урахуванням рядків 2118 та 2121) становить 2205 тис. грн., за 2018 рік 1425 тис. грн., відхилення відбулись за рахунок підвищення оплати праці згідно чинного законодавства.
2122	Земельний податок	425,0	808,0	383,0	190,1	Враховуючи наявну фінансову можливість, протягом 2019 року збільшено сплату податку на землю за податковим розрахунком 2019 року (нарахування податку на землю за робочими проектами ліквідації).
2124	інші податки та збори (військовий збір)	120,0	51,0	-69,0	42,5	Фактична сплата військового збору відображена у даному розділі за період I квартал 2019 року. Загальна фактична сплата (рядок 2119 та 2124) становить 185 тис. грн., за 2018 рік 120 тис. грн., відхилення відбулись за рахунок підвищення оплати праці згідно чинного законодавства.
2130	Інші податки, збори та платежі на користь держави, усього, у т.ч.:	1688,0	2542,0	854,0	150,6	Відхилення відбулись за рахунок підвищення оплати праці згідно чинного законодавства.
2133	єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	1688,0	2542,0	854,0	150,6	
2140	Погашення податкового боргу, усього, у т.ч.:	3652,0	201,0	-3451,0	5,5	Виконуючи затверджені графіки на 2019 рік з відстрочення та розстрочення податкового боргу, виникли відхилення із фактичної сплати в рахунок погашення податкового боргу проти факту 2018 року.
2141	погашення реструктуризованих та відстрочених сум,	3652,0	201,0	-3451,0	5,5	

	що підлягають сплаті в поточному році до бюджетів та державних цільових фондів					
2200	Усього виплат на користь держави	10852,0	12982,0	2130,0	119,6	
III. Капітальні інвестиції						
4000	Капітальні інвестиції, усього, у т.ч.	916,1	1465,0	548,9	159,9	Враховуючи те, що знос ОЗ підприємства становить 80%, з метою запобігання аварійної ситуації, протягом 2019 року виникла нагальна потреба у придбанні ОЗ виробничого призначення і капітальному ремонті ОЗ, та внаслідок зменшення фактичних витрат з будівництва в частині податку на землю за податковим розрахунком 2019 року зменшені фактичні витрати на капітальне будівництво.
4010	Капітальне будівництво	119,0	18,0	-101,0	15,1	Відхилення виникли внаслідок відсутності фактичних витрат з будівництва в частині податку на землю за податковим розрахунком з податку на землю 2019 року.
4020	Придбання (виготовлення) основних засобів	797,1	533,0	-264,1	66,9	З метою запобігання аварійної ситуації на дільниці ГТС, враховуючи те, що знос ОЗ підприємства становить 80%, виникла нагальна потреба у придбанні ОЗ виробничого призначення.
4060	Капітальний ремонт	-	914,0	914,0	-	З метою збереження існуючих засобів праці у стані, придатному для подальшого продуктивного використання, шляхом проведення ремонтно-профілактичних робіт, спрямованих на усунення дрібних неполадок та попередження прогресуючого фізичного спрацювання основних засобів ДП «Кривбасшахтозакриття», запобігання аварійної ситуації, протягом 2019 року виконано комплекс робіт щодо відновлення справності та роботоздатності виробів з відновленням ресурсів виробів та їх складових частин.

III. Ризики, що мали вплив на діяльність ДП «Кривбасшахтозакриття»

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 11.01.2018 №7 «Про затвердження Методики оцінювання фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки», за результатом аналізу фінансово – господарської діяльності ДП «Кривбасшахтозакриття» у 2019 році з плановими показниками та фактичними показниками відповідного періоду минулого року, встановлено 3-й ранг ризику внаслідок впливу зовнішніх факторів, що мали негативний вплив на повноту отримання підприємством доходів та понесених витрат.

Ризики, що мали вплив на основну діяльність ДП «Кривбасшахтозакриття» з виконання послуг по транзиту, прийому та акумуляції шахтної води і промислових стоків підприємств Кривбасу в ставок-накопичувач б. Свистунова та щорічного скиду в ріку Інгулець, відповідно затвердженого регламенту

Основним видом господарської діяльності ДП «Кривбасшахтозакриття» є виконання послуг з відведення, акумуляції та скиду шахтної води гірничорудних підприємств підземного Кривбасу. Відведення шахтної води в ставок-накопичувач балка Свистунова є безперервним виробничим циклом.

В Криворізькому залізорудному басейні одночасно експлуатується 18 родовищ, які розробляються відкритим та підземним способами. В басейні діє 8 шахт з підземного видобутку залізорудної сировини, які ведуть гірничі роботи в особливо небезпечних підземних умовах на глибинах 800 - 1500м та паралельно з підземними гірничодобувними підприємствами діє 5 великих гірничо-збагачувальних комбінатів, які ведуть видобуток та переробку руди у 10 кар'єрах на глибинах 250-450м.

В 90-х роках минулого століття, в період економічного спаду, в Кривбасі була зупинена виробнича діяльність 6 шахт. З метою недопущення затоплення виробничого простору діючих шахт та втрати доступу до запасів залізних руд, державою, було прийнято низку рішень про переведення 3 шахт в режим «сухої» консервації з підтримкою постійного режиму гідрозахисту (відкачки підземних вод з надр). Ще 3 шахти, які не мали гідралічного зв'язку з іншими шахтами та відпрацювали запаси залізних руд, було закрито і ліквідовано. Відкачку підземних вод з них було припинено.

Діючі гірничорудні підприємства Кривбасу та ті що працюють в режимі гідрозахисту, щорічно, відкачують на поверхню до 40 млн.м³ підземних вод (шахтні, кар'єрні), серед яких 16-17 млн.м³ високомінералізовані шахтні води.

Максимальні можливості по використанню підземних вод у зворотних циклах гірничорудних підприємств Кривбасу граничать на рівні 28-30 млн.м³ на рік. Решта 11-12 млн.

м³ надлишків зворотних вод щорічно акумулюється і тимчасово утримується в ставку-накопичувачу шахтних вод. Ємність ставка-накопичувача не дозволяє прийняти та з акумулювати весь обсяг надлишків зворотних вод, що призводить до переповнення цієї гідротехнічної споруди, порушує правила її експлуатації та безпеки, а також спричиняє аварійний стан споруди.

Саме через переповнення ставка-накопичувача шахтних вод виникає реальна загроза настання надзвичайної ситуації (аварії) на ставку-накопичувачу, насосних станціях і трубопроводах загальної системи перекачки шахтних вод, шахтних водовідливах. Інших вільних ємностей, придатних для тимчасової акумуляції шахтних вод, в Кривбасі не існує. За таких умов, в Кривбасі виникає ризик припинення відкачки підземних вод, і як наслідок зупинки роботи гірничорудних підприємств з підземного видобутку залізорудної сировини.

В разі зупинки відкачки підземних вод в Кривбасі створюються умови для виникнення низки некерованих техногенних катастроф пов'язаних з зупинкою та затопленням діючих шахт, відпрацьованого підземного простору (підземних порожнин від вилучення залізорудної сировини) з регіональним підняттям рівня високомінералізованих підземних вод, забрудненням верхніх водоносних горизонтів і поверхневих водоймищ, з масштабними зсувами порушених порід та земної поверхні. Виникнення такої надзвичайної ситуації призведе до порушення екологічної рівноваги на значній території та спричинить загрозу різним важливим сферам господарської діяльності та суспільного життя не лише у Кривбасі, а і за його межами.

З метою недопущення виникнення низки надзвичайних ситуацій і техногенних катастроф, як у Кривбасі, так і за його межами, пов'язаних з відкачкою, використанням та тимчасовою акумуляцією значної кількості підземних вод, виникає необхідність у щорічному впровадженні заходів зі скиду надлишків зворотних вод в р. Інгулець.

Щорічний дозований (регульований) скид надлишків зворотних вод, передбачений загальним проектом відводу, використання та скиду надлишків шахтних вод Кривбасу, здійснюється в чітко визначений міжвегетаційний період (листопад - лютий), з розбавленням зворотних вод до рекомендованих норм якості води у контрольних створах розташованих нижче місця скиду. Після скиду надлишків зворотних вод впроваджуються безпрецедентні заходи з ліквідації наслідків скиду, шляхом виконання промивки русла річки Інгулець. Такий вид діяльності за певних умов є потенційно небезпечним для довкілля, оскільки при періодичному скиданні високомінералізованих надлишків зворотних вод неможливо дотриматися діючих норм якості води для поверхневих вод. Але, попре все, він є виправданим заходом тому, що впроваджується виключно з метою недопущення виникнення більш серйозних та масштабних наслідків техногенного характеру.

Здійснення скиду надлишків зворотних вод гірничорудних підприємств Кривбасу, в першу чергу, спрямоване на недопущення виникнення низки надзвичайних ситуацій (аварій) і техногенних катастроф на потенційно небезпечних об'єктах та надає єдиної реальної можливості здійснювати експлуатацію цих об'єктів на безпечній межі, тобто у такому стані коли відсутній неприпустимий ризик пов'язаний із заподіянням непередбаченої шкоди для життя і здоров'я людини, матеріальних об'єктів, навколишнього середовища, у стані захищеності населення та об'єктів довкілля від небезпеки.

Умови скидання шахтних, кар'єрних та рудникових вод у водні об'єкти підприємствами, що відкачують їх з надр, або мають їх накопичувачі, встановлені статтями 72 та 74 Водного кодексу України від 06.06.1995 № 213/95-ВР.

Скидання високомінералізованих шахтних вод у поверхневі водні об'єкти має здійснюватися згідно з індивідуальним регламентом відповідно до ст.74 Водного кодексу України від 06.06.1995 № 213/95-ВР.

У разі, якщо скиди призводять до перевищення гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин у водних об'єктах, а їх відсутність призведе до аварії на гідротехнічних спорудах (ставку – накопичувачу високомінералізованих шахтних вод) або спричинить низку надзвичайних ситуацій регіонального масштабу через припинення відкачки шахтних вод з затопленням відпрацьованого простору, а також зумовить значних економічних

збитків та соціальних наслідків у зв'язку з зупинкою гірничорудних підприємств з підземного видобутку залізорудної сировини, рішення про їх скид приймає Кабінет Міністрів України.

Саме кризовий (аварійний) характер скиду та специфічні умови його проведення (тимчасове перевищення гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин у водному об'єкті) сформувавши передумови для отримання у відповідності до п.10 ст.14 Водного кодексу України від 06.06.1995 № 213/95-ВР опосередкованого дозволу Кабінету Міністрів України на здійснення такого скиду на підставі індивідуального регламенту.

Регламенти скиду надлишків зворотних вод гірничорудних підприємств Кривбасу на 2018-2019 р.р. та 2019-2020 р.р. розроблено Українським головним проектно-розвідувальним та науково-дослідним Інститутом з меліоративного та водогосподарського будівництва (ПАТ «Укрводпроект») та Державною установою «Інститут геохімії навколишнього середовища Національної академії наук України».

З метою запобігання виникненню аварійної ситуації на гідротехнічних спорудах Криворізького басейну Кабінетом Міністрів України були прийняті наступні розпорядження:

- від 17.01.2018 №23-р «Про скидання надлишків зворотних вод у р. Інгулець», згідно з яким дозволено до 01.03.2018 скидання із ставка-накопичувача надлишків зворотних вод у р. Інгулець згідно з регламентом скиду надлишків зворотних гірничорудних підприємств Кривбасу у 2017-2018 роках;

- від 27.12.2018 №1096-р «Про скидання надлишків зворотних вод у р. Інгулець», фактично оприлюднено 27 січня 2019 року, згідно з яким дозволено до 01.03.2019 скидання із ставка-накопичувача надлишків зворотних вод у р. Інгулець згідно з регламентом скиду надлишків зворотних гірничорудних підприємств Кривбасу у 2018-2019 роках;

- від 27.12.2019 №1410-р «Про запобігання виникненню аварійної ситуації на ставку - накопичувачу, розташованому на території Широківського району Дніпропетровської області», фактично оприлюднено 10 січня 2020 року, згідно з яким дозволено до 01.03.2020 скидання із ставка-накопичувача надлишків зворотних вод у р. Інгулець згідно з регламентом скиду надлишків зворотних гірничорудних підприємств Кривбасу у 2019-2020 роках.

На виконання п.10 Регламентів, щороку ДП «Кривбасшахтозакриття» складаються накази «Про розподіл обов'язків та призначення відповідальних осіб для забезпечення скиду шахтних вод з ставка-накопичувача б. Свистунова в р. Інгулець» та повідомляються уповноважені органи за переліком, наведеним в у п.10 Регламентів (Мінекономіки України, ДП «Укррудпром», Державна екологічна інспекція у Дніпропетровській області, Криворізький міськвиконком, та інші).

Протягом періоду, що підлягав аналізу, надлишок шахтної води, що підлягає скиду становить: 2019 рік – план 2350 тис. грн. в кількості 4700 тис.м³, факт 2300 тис. грн. в кількості 4294 тис.м³; 2018 рік – план 4410 тис. грн. в кількості 9000 тис.м³, факт 2034 тис. грн. в кількості 4730 тис.м³.

Загальна розрахункова тривалість скиду зворотних вод відповідно до Регламентів складає 120 діб (з 1 листопада поточного року по 28 лютого наступного року). Тривалість скиду безпосередньо з ставка - накопичувача шахтних вод б. Свистунова відповідно до Регламентів становить 115 діб (з 6 по 120 добу).

Учасниками скиду надлишків зворотних вод у р. Інгулець є Замовники - ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», ПРАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат», ПРАТ «СУХА БАЛКА» та ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат». Державне підприємство «Кривбасшахтозакриття», як Виконавець, щорічно укладає договори на надання послуг.

Так, предметом договорів є: Замовник доручає, а Виконавець приймає на себе зобов'язання надати послуги по транзиті через хвостосховище ЦЗФ ш. «Гігант», прийому і тимчасовій акумуляції шахтної води Замовника в ставок-накопичувач балки Свистунова та проведенню її скиду шляхом відкачування в річку Інгулець.

Згідно чинного законодавства, скид шахтної води в річку Інгулець здійснюється відповідно Регламенту скиду надлишків зворотних вод гірничорудних підприємств Кривбасу виключно при наявності Розпорядження Кабінету Міністрів України офіційно оприлюдненого.

Невиконання планового скиду шахтних вод, передбаченого Регламентами, відбулося виключно внаслідок несвоєчасного прийняття розпоряджень Кабінету Міністрів України, в результаті якого зменшена фактична тривалість скиду, який у 2018 році склав 52,6 % від запланованого, у 2019 році склав 91,4 % від запланованого, що призвело до втрати ДП «Кривбасшахтозакриття» доходів від наданих послуг на загальну суму 2446,9 тис. грн., в т. ч. 2019 рік – 243,6 тис. грн, 2018 рік – 2203,3 тис. грн.

Даний фактор ризику є незалежним від ДП «Кривбасшахтозакриття», проте безпосередньо впливає на діяльність та фінансові результати підприємства.

Ризики, що мали вплив на діяльність ДП «Кривбасшахтозакриття» із забезпечення виконання робіт відповідно до затверджених проектів «Ліквідація ш. «Гігант» «Обґрунтування ліквідації ш. «Саксагань», «Ліквідація ш. «Першотравнева»

У 1998 році Кабінетом Міністрів України з метою збереження власної (унікальної) рудної бази металургійної та хімічної промисловості, подолання негативних демографічних і соціально-економічних наслідків та запобігання незворотним процесам у навколишньому середовищі Кривбасу та зонах діяльності гірничо-хімічних підприємств Львівської області прийнято постанову від 02.03.1998 № 258 «Про спеціальний режим реструктуризації гірничо-рудних підприємств Кривбасу, гірничо-хімічних підприємств Яворівського і Роздольського «Сірка» та Стебницького «Полімінерал» Львівської області».

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.1998 № 258 Міністерству промислової політики України було доручено здійснення робіт з ліквідації збиткових шахт «Гігант», «Саксагань», «Першотравнева», РУ ім. Кірова.

З метою подолання негативних соціально-економічних наслідків, запобігання незворотним процесам у навколишньому природному середовищі, збереження сировинної бази металургійного комплексу та прискорення структурної перебудови у Криворізькому басейні Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 23.11.1998 № 1847 «Про подальшу реструктуризацію підприємств з підземного видобутку залізної руди у Криворізькому басейні».

На виконання вищевказаних постанов відповідно до чинного законодавства розроблені та затверджені наступні робочі проекти:

1. Робочий проект «Ліквідація шахти «Гігант» розроблений в 1998 році інститутом ДП ДПІ «Кривбаспроект». Проект затверджений Наказом Державного комітету промполітики України від 08.06.2001 року №238 (зі змінами), кошторисною вартістю – 220,21 млн. гривень.

Робочим проектом передбачено ряд природоохоронних заходів, до складу яких входять екологічна реабілітація та рекультивация земель, відвалів та рекультивация хвостосховища ЦЗФ шахти «Гігант» з високою вартістю обслуговування та водовідвідної каналу. Так, як скид шахтних вод шахти «Гігант» та шахти № 1 ім. Артема проводиться в хвостосховище, для можливості осушення хвостосховища проектом передбачено будівництво ставків-відстійників з підводящими та відводящими трубопроводами;

2. Робочий проект «Обґрунтування ліквідації шахти «Саксагань» розроблений інститутом «Кривбаспроект» в 1997 році. Проект затверджений наказами Мінпромполітики України від 22.03.2001 року №113 та від 31.08.2010 № 422, загальною кошторисною вартістю – 135,8 млн. гривень.

Робочим проектом передбачено ліквідація шахти «Саксагань», як одиниці з видобутку залізної руди, ліквідація аварійних будівель та споруд, не задіяних в процесі водовідливу, відселення мешканців селища Карнаватка, садиби яких попали в зону зсуву земної поверхні від проведення в минулому гірничодобувних робіт, знесення садиб та благоустрій територій, екологічна реабілітація та рекультивация земель та відвалів в зоні проведення ліквідаційних робіт;

3. Робочий проект «Ліквідація шахти «Першотравнева», розроблений інститутом ДП ДПІ «Кривбаспроект» та ДП «УкрНДПРІпромтехнологія» в 1998 році. Проект затверджений наказом Мінпромполітики України від 06.11.2001 року №192, кошторисною вартістю – 85,4 млн. гривень.

Робочим проектом передбачена ліквідація як виробничої одиниці шахти «Першотравнева» з видобутку залізної руди та перехід шахти в спеціальний режим гідрозахисту діючих підприємств і селитебних територій від затоплення. Після реалізації значної частини основних фондів стороннім споживачам, проектом передбачена ліквідація аварійних будівель та споруд, дезактивація території після проведення ліквідаційних робіт, екологічна реабілітація та рекультивация земель.

На виконання наказів Мінпромполітики України від 25.06.2004 № 315 «Про створення Державного підприємства «Кривбасшахтозакриття», від 28.01.2005 № 38 «Про ліквідацію ДП «Кривбасреструктуризація» та від 17.03.2006 № 104 «Про ліквідацію ДГУ «Кривбасгідрозахист» на підставі актів приймання-передачі передано на баланс ДП «Кривбасшахтозакриття» основні засоби, залучені до виконання зазначених робочих проектів.

Разом з об'єктами основних засобів на підставі актів приймання-передачі на баланс ДП «Кривбасшахтозакриття» передано земельний відвід загальною площею 423,592 га (шахта «Гігант» площею 48,66 га, балка Свистунова площею 300 га, шахта «Саксагань» площею 0,632 га та шахта «Першотравнева» площею 74,3 га) та об'єкти незавершеного будівництва.

З метою збереження державного майна від руйнування та розкрадання, подолання негативних соціально-економічних наслідків, запобігання незворотним процесам у навколишньому середовищі міста Кривого Рогу, як центрі гірничорудної промисловості, ДП «Кривбасшахтозакриття» необхідно здійснювати постійні поточні витрати (заробітна платня, податок на землю (землі шахт, які підлягають ліквідації), відкачка поверхових стоків та дренажних вод хвостосховища) на його утримання за робочими проектами ліквідації.

Фінансування робіт за проектами, в період з 1998 по 2014 роки включно, здійснювалось виключно за рахунок коштів Державного бюджету України. Виконавцем проектних ліквідаційних робіт є ДП «Кривбасшахтозакриття».

Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 28 грудня 2014 року №79-VIII визначено, що з 01.01.2015 року до видатків, що здійснюються з бюджету Автономної Республіки Крим і обласних бюджетів, належать видатки (ст. 90 п.7) на виконання - програми природоохоронних заходів місцевого значення, заходи з проведення лабораторно-діагностичних, лікувально-профілактичних робіт бюджетними установами ветеринарної медицини, спів фінансування (50 відсотків) проектів ліквідації підприємств вугільної і торфодобувної промисловості та витрат на утримання водовідливних комплексів у безпечному режимі, проекти реструктуризації та ліквідації об'єктів підприємств гірничої хімії, підземного видобутку залізної руди, консервації ртутного виробництва, утримання водовідливних комплексів.

Впродовж 2015-2019 років, з метою вирішення нагальної потреби щодо включення видатків до обласного бюджету на реструктуризацію підприємств з підземного видобутку залізної руди Кривбасу по ДП «Кривбасшахтозакриття» за робочими проектами шахт Гігант, Саксагань та Першотравнева, ДП «Кривбасшахтозакриття» неодноразово зверталось з відповідним обґрунтуванням до Дніпропетровської обласної державної адміністрації, Дніпропетровської обласної ради, Мінекономрозвитку України, Мінекономіки України, Мінфін України, Криворізької міської ради, Дніпропетровської регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій, Комітету Верховної Ради України IX скликання з питань екологічної політики та природокористування. Станом на теперішній час питання залишається невирішеним.

Так, на звернення до Дніпропетровської обласної державної адміністрації з питань фінансування, надання пільг з оплати земельного податку з боку ОДА була отримана відповідь, в якій зазначено, що питання надання пільг не відноситься до компетенції обласних адміністрацій. Щодо питання фінансування зазначено, що для відновлення фінансування підприємства необхідно уточнення Робочих проектів, внесення змін до постанови КМУ від 29.02.2012 № 160 «Про затвердження порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реструктуризації та ліквідації підприємств гірничої хімії і здійснення невідкладних природоохоронних заходів в зоні їх діяльності, а також реструктуризації підприємств підземного видобутку залізної руди». **Проте, відповідно до змін до Бюджетного кодексу України, проекти реструктуризації та ліквідації об'єктів**

підприємств гірничої хімії, підземного видобутку залізної руди, відносяться до видатків, що здійснюються за рахунок обласних бюджетів, тому внесення змін до Постанови КМУ від 29.02.2012 № 160 жодним чином не впливатиме на здійснення фінансування з обласного бюджету. Щодо необхідності уточнення робочих проектів (коригування кошторисної вартості із врахуванням фактичних обсягів виконання) Державне підприємство «Кривбасшахтозакриття» лише при вирішенні питання відновлення фінансування зможе включити до першочергових витрат вартість робіт з коригування кошторису із врахуванням фактичних обсягів виконання.

Звернення до Дніпропетровської обласної ради щодо відновлення фінансування та надання пільг з оплати земельного податку, згідно відповіді, до повноважень обласних рад не належать питання перегляду розміру плати за використання землі державної та комунальної власності, звернення щодо фінансування видатків, керуючись нормами ст.21 ЗУ «Про державні адміністрації», якими передбачено розроблення, подання на затвердження відповідній раді та забезпечення виконання регіональних екологічних програм саме державними адміністраціями, обласною радою перенаправлено до Дніпропетровської ОДА для розгляду.

Звернення до Криворізької міської ради з питань надання пільг з оплати земельного податку та сприяння фінансування за Міської програмою вирішення екологічних проблем Кривбасу та поліпшення стану навколишнього природного середовища на 2016-2025 роки. З боку Криворізької міської ради надано відповідь, що ст. 12 Податкового кодексу України не дозволяє встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів, до складу яких відноситься плата за землю. З питання фінансування Криворізька міська рада в черговий раз вернулася до Дніпропетровської ОДА та обласної ради.

На звернення до Мінекономіки надійшли відповіді :

- щодо відновлення фінансування – дане питання, відповідно до Бюджетного кодексу України, відноситься до компетенції Дніпропетровської обласної адміністрації;
- щодо надання податкових пільг з земельного податку – дане питання не відноситься до повноважень міністерства;
- за результатами розгляду звернень підприємства з боку Міністерства було направлено до Антимонопольного комітету України Повідомлення про нову державну допомогу, на підставі якого розпочато розгляд справи про державну допомогу. На теперішній час питання не вирішено.

На звернення до Міністерства фінансів України щодо відновлення фінансування ДП «Кривбасшахтозакриття» отримано відповідь, в якій зазначається, що фінансування екологічних програм віднесено до повноважень Дніпропетровської ОДА.

Звернення до Дніпропетровської регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій з питання проведення невідкладних дій щодо запобігання загрози припинення підприємством відкачки шахтних вод, яка виникає у зв'язку з відсутністю фінансування, яке унеможливує утримання у безпечному режимі експлуатацію ставка – накопичувача шахтних вод (балки Свистунова). На теперішній час питання на розгляді.

Слід зауважити, що рішенням Дніпропетровської обласної ради від 29.04.2011 р. №110-6/VI затверджено ДОСТОРОКОВУ ПРОГРАМУ по вирішенню екологічних проблем Кривбасу та поліпшенню стану навколишнього природного середовища на 2011-2022 роки (надалі – Дострокова програма), відповідно до якого Державне підприємство «Кривбасшахтозакриття» є відповідальним за виконання заходів, зокрема, за відселення впродовж 2011- 2022 років мешканців селища Карнаватка (161 будинок) з зони зрушення земної поверхні згідно із робочим проектом «Обґрунтування ліквідації шахти «Саксагань».

Рішенням Криворізької міської ради від 28.09.2016 року № 901 затверджено Міську програму вирішення екологічних проблем Кривбасу та поліпшення стану навколишнього природного середовища на 2016-2025 роки (надалі – Міська програма), в Переліку заходів якої міститься пункт 4.4. Реструктуризація підприємств з підземного видобутку залізної руди здійснення невідкладних природоохоронних заходів у зоні їх діяльності, у тому числі (п.4.4.1) відселення мешканців селища Карнаватка із зони зрушення земної поверхні згідно із робочим проектом «Обґрунтування ліквідації шахти Саксагань». Виконавцями вказаного заходу є

Дніпропетровська обласна державна адміністрація, виконком Криворізької міської ради та Державне підприємство «Кривбасшахтозакриття».

З огляду на норми п.7.ч.1.ст.90 Бюджетного кодексу України, якими передбачено, що до видатків, що здійснюються з бюджету АРК і обласних бюджетів належать видатки на програми природоохоронних заходів місцевого значення, проекти реструктуризації та ліквідації об'єктів підприємств гірничої хімії, підземного видобутку залізної руди, консервації ртутного виробництва, утримання водовідливних комплексів, джерелом фінансування виконання завдання передбачений обласний бюджет.

Проте, в період з 2015 року по теперішній час включно, фінансування з обласного бюджету за вказаними програмами до Державного підприємства «Кривбасшахтозакриття», як одержувача бюджетних коштів та виконавця передбачених Достроковою та Міською програмами заходів, не надходило.

24.10.2019 року, в рамках виїзного засідання Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики та природокористування Державне підприємство «Кривбасшахтозакриття» підготувало та надало Голові Комітету Верховної Ради України ІХ скликання з питань екологічної політики та природокористування Бондаренко О.В. інформацію щодо екологічних питань, які виникли на підприємстві, зокрема питання відсутності фінансування та його наслідків.

Відповідно до п.3 Протоколу наради, складеного за результатами виїзного засідання директора департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації Стрільцю Р.О. було надано доручення опрацювати та узагальнити короткострокові плани підприємств щодо виконання у 2020-2021 роках заходів Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 -2025 роки, затвердженої рішенням сесії обласної ради від 21.10.2019 № 680-34-VI (із змінами) та до 27 грудня 2019 опрацювати та узагальнити пропозиції підприємств щодо виконання заходів Програми. Проте інформація про включення Державного підприємства «Кривбасшахтозакриття» до зазначеної програми відсутня.

Крім того, 11.12.2019 року, в рамках засідання постійної комісії обласної ради з питань екології та енергозбереження під головуванням Щокіна В.П. щодо ситуації, що склалася навколо скиду надлишків високомінералізованих шахтних вод Кривбасу було надано пояснювальну записку щодо необхідності внесення змін до п.3.пп.3.23.ПЕРЕЛІКУ завдань і заходів довгострокової програми по вирішенню екологічних проблем Кривбасу по поліпшенню стану навколишнього природного середовища на 2011-2022 роки (до Додатка 1 до додатка до рішення обласної ради від 29.04.2011 № 110-6/VI), по ДП «Кривбасшахтозакриття» на 2020-2022 роки.

До теперішнього часу звернення ані Державного підприємства «Кривбасшахтозакриття», ані Криворізької міської ради не отримали належного реагування, відсутня будь-яка інформація щодо внесення змін до Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату в частині врахування видатків на реструктуризацію підприємств з підземного видобутку залізної руди Кривбасу по ДП «Кривбасшахтозакриття», що по суті призводить не тільки до невиконання заходів затверджених програм з боку Державного підприємства «Кривбасшахтозакриття», а й до загрози фактичної зупинки підприємства у зв'язку з відсутністю фінансування.

ДП «Кривбасшахтозакриття» протягом 2015 – 2019 років, відсутнє в будь якій мережі, як обласного так і державного бюджетів, із статусом – одержувач бюджетних коштів, рахунки в органах казначейства не відкривались, фінансування з державного та місцевих бюджетів підприємству не надходило, відповідно з 01.01.2015 по теперішні час фінансування робіт за робочими проектами не здійснювалось.

Так, за період 2015-2019 років фактичні поточні витрати за робочими проектами ліквідації, по ДП «Кривбасшахтозакриття», частково відшкодовані за рахунок коштів отриманих від господарської діяльності в загальній сумі 8582947,85 грн., в тому числі: погашені витрати з оплати праці із нарахуваннями за робочими проектами ліквідації в сумі 5329763,34 грн., заборгованість з оплати праці із нарахуваннями загалом по підприємству відсутня; відшкодовані витрати в повному обсязі з виконання робіт по тимчасовому

перекриттю ствола шахти «Об'єднана» в сумі 43668,00 грн., та інші витрати (матеріали, знос, регрес) загальною сумою 78960,58 грн.; погашені частково витрати з будівництво ставків - відстійників з підвідними та відвідними трубопроводами (електроенергія, податок на землю) в сумі 190174,38 грн.; погашені частково витрати з податку на землю за робочими проектами ліквідації 2940381,55 грн.

З огляду на зазначені обставини, враховуючи відсутність будь-якого фінансування як з обласного так і державного бюджетів (в т.ч. на податок на землю, оплату праці тощо) ДП «Кривбасшахтозакриття» перебуває у критичному фінансовому становищі, яке виражається в неповному та несвоєчасному виконанні грошових зобов'язань перед бюджетами в тому числі. Так, станом на 01.01.2020 року підприємство має податковий борг з земельного податку у розмірі 15720490,94 грн. (виключно внаслідок відсутності фінансування за бюджетною програмою протягом 2015-2019 років), який ДП «Кривбасшахтозакриття» не тільки не має можливості погасити, а й який постійно збільшується у зв'язку з нарахуванням податковим органом пені та штрафних санкцій за несвоєчасну сплату.

З метою недопущення приведення ДП «Кривбасшахтозакриття» до стану банкрутства, з жовтня 2018 року по теперішній час Міністерство економіки України на рівні Уповноважених органів вирішує питання шляхів можливого виходу ДП «Кривбасшахтозакриття» із кризової ситуації, щодо отримання рішення з державної допомоги спрямованої на покращення фінансового стану ДП «Кривбасшахтозакриття», шляхом виділення коштів Державного бюджету України виключно на погашення податкового боргу з податку на землю в загальній сумі на 01.11.2018 року 13648894,57 грн. та на 01.07.2019 року 14418108,84 грн. За оперативною інформацією станом на теперішній час питання на розгляді Антимонопольного комітету України.

Даний фактор ризику є незалежним від ДП «Кривбасшахтозакриття», проте безпосередньо впливає на діяльність та фінансові результати підприємства.

Враховуючи викладене, при своєчасному та в повному обсязі виконанні скиду шахтних вод, передбаченого Регламентами, при наявності фінансування за робочими проектами ліквідації шахт «Гігант», «Саксагань» та «Першотравнева» на сплату податку на землю ДП «Кривбасшахтозакриття» мало би 5-й ранг ризику - низький рівень ризику.

Директор ДП «Кривбасшахтозакриття» В. П. Белік

Головний інженер М.Ю. Тищенко

Начальник економічного відділу Н.В. Манелюк

Головний бухгалтер Ю.М. Назаренко

Провідний юрисконсульт О.В. Іскрук